

Szerkesztőség:

Rimaszombat, Kossuth Lajos-
utca 37. szám Ide intézendő
a lap szellemi részét érdeklő
minden közlemény és levelezés

Bélyegtelen levelet nem fogadunk el.

Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja:

Három évre . . . 8 korona.
Fél évre . . . . . 4 korona.
Negyedévre . . . . . 2 korona.

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER: CSÜTÖRTÖKÖN.

Felelős szerkesztő: Dr. TERHES SÁMUEL.

Kiadó-hivatal:

Rimaszombat, Deák Ferencz-u.
8. sz. a. a könyvkereskedésben
— Ide intézendők a kiadó hiva-
talt illető előfizetés, hirdet-
mény, nyilttér és egyéb felszó-
lalások.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petítorsor tér-
fogata . . . . . 12 fillér.
Többszöri hirdetésnél árked-
vezmény.

Nyilttér:

Egy sor . . . . . 40 fillér

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont“ kiadóhivatala, nemkülönben minden hazai postahivatal, az előfizetés legzelelszerűbben posta-utalvány útján eszközölhető. — Hirdetést csak a kiadóhivatal vesz fel.

Az esküdtbírósi intézmény.

(T.) Az esküdtbírósi intézményt sok és nagy dicséretben részesítették hazai jogtudósaink. Különösen még az intézménynek hozzánk való behozatala előtt hangzottak sűrűn ezek a dicséretetek. Tudományos művek és tudományos folyóiratokban éppen úgy, mint a jogász-egyesületekben sürgették az esküdtbírósi intézmény behozatalát. Egyetlen ellenvetés sem hangzott, mindnyáján megegyeztek abban, hogy tartozunk azzal magunknak, tartozunk azzal kulturánknak, hogy a nyugot-európai modern igazságszolgáltatásnak ezen nagy intézményét meghonosítsuk.

A mi a dolog elméleti oldalát illeti, nem is lehet az esküdtbírósi intézmény ellen kifogást tenni. Szép és magas dolog, hogy a nemzet maga és közvetlenül gyakorolja az igazságszolgáltatás jogát, a mely őt, mint az államhatalom alanyát megilleti.

De ettől eltekintve is sokszor szükséges, hogy a bűnösség megállapításánál ne csak a paragrafus által megalapított tényálladási alkatelemeket vegyük figyelembe, hanem tekintettel legyünk az érzelmi motívumokra is.

Az esküdtbírósi intézmények ebből a két szempontból a modern büntető igazságszolgáltatásnak egyik legkiválóbb intézménye.

Elméletileg nem is lehet az esküdtbírósi intézményben hibát találni. De ha leszálunk az elmélet magas és széles látkörű piadestáljáról, a melyről talán éppen a széles látkörnél fogva a csekélyebb dolgokat nem igen tudjuk jól megkülönböztetni, ha a gyakorlati ember eszével vizsgáljuk az esküdtbírósi intézményt, — különösen pedig a hazai viszonyok szempontjából — fogunk biz abban sok hibát találni.

Az egyik hibája mindjárt az, hogy idegenből hozták és hozzánk átplántált intézmény.

A forró délvidekről ridegebb levegőjű földre átplántált délszaki növény új hazájában nem fog olyan szépen diszteni. Vagy rövid idő alatt elpusztul, vagy pedig hozzá hasonló új hazájának éghajlati viszonyaihoz, a mely hozzá hasonlóság.

TÁRCZA.

Annunciata nővér.*)

Irta: TERHES SAMU.

Annunciata nővért a főnöknő a 12-ik számú szobába rendelte.

Ez a 12-ik számú szoba a kórház első emeletén volt. Szép világos helyiség, hat ágygyal. Arról volt nevezetes, hogy mintegy átmenetet képezett az orvosság-szagu kórház és a hideg sír között. Azokat a betegeteket, — a kikre az orvosok kimondták a szentenciát, — ide hozták meghalni. Ritka esetben történt meg, hogy a ki egyszer a 12-ik számú szobába bekerült, gyógyultan hagyta volna el a kórházat. Megtörtént ugyan, minden két-három évben egyszer ez is, — mert utóvégre az orvosi tudomány sokszor téved.

A multkor is egy öreg hordárt hoztak be a mentők, a kit elgázolt a villanyos. A lábát össze-viszta szakgatták a kerekék és a fején is több rendbeli sérülés volt. A főorvos egyenesen a 12-ik számú szobába vitette, — ott kiöltözött, agonisált vagy két napig. De a sebláz nem tudott rajta diadalmaszkodni, sebei szépen összefortak és egy hónap múlva teljesen gyógyultan, — mindössze két új mankóval hagyta el a kórházat. Legfeljebb a foglalkozását kellett megváltoztatni. Hordárból lett koldus. Körülbelül kényelmesebb mesterség.

Tehát, — a mint már említettem, — a főnöknő Annunciata nővért ebbe a 12-es számú szobába rendelte. Annunciata nővér volt a rend legfiatalabb tagja, azért kellett őt a legnehezebb pozícióra rendelni. A fiatal lélek hajlékony, mint a virágos ág, a melyet az esti szellő ide-oda lenget.

Hadd erősödjék meg itt, a halál előcsarnokában. Bizony pedig szegény Annunciata nővér sehogysem volt arra teremtve, hogy a haldoklók szemét fogja

*) Szerzőnek „Igaz történetek“ című kötetéből.

rendesen elcsenevészesedéssel jár. Csak abban az esetben, ha üvegházi levegő és más egyéb mesterséges dolgok által, hogy úgy mondjam, megcsaljuk a délszaki növényt, csak abban az esetben fog alacsonyabb hőmérsékletű hazájában is éppen olyan szépen diszteni, mint azelőtt.

Igy van ez az esküdtbíróssággal is. A nyugoti magasabb kulturában született és megismosodott intézmény nem virágozhatik a maga fenségében, a mi alacsonyabb kulturális életünkben. Vagy ki kell neki pusztulni, vagy a mi valószínűbb, olyan erős ez az intézmény, hogy évek multán hozzá hasonul a mi társadalmi és állami életünkhöz, és lehet, hogy évek multán teljesen kivesznek belőle azok a hibák, a melyek az intézmény idegen voltából erednek. A mi a növény-nél az üvegházi levegő és a mesterséges emberi munka, az egy intézménynél nem alkalmazható, mert az intézmény levegője a népelet, a melyet pedig mesterségesen átalakítani nem lehet.

Az esküdtbírósi intézménynek másik főhibája, hogy a bűnösség kérdésének megállapításánál tulságosan tág teret enged az érzelmi motívumoknak. Ez a hibája nemcsak a mi esküdtbírósnak van meg, hanem különösen feltalálható ez a francia esküdték ítéleteinél is.

Mihelyt a dolognak egy kis lovagias allűrje van, mindjárt kész a felmentés. A legtöbb esküdtbíró nem azt bírálja, hogy bűnös-e a vádlott az illető bűncselekmény elkövetésében, hanem a szentimentális számalomnak helyt enged a verdikt meghozatalánál és gyakran tisztán érzelmi motívumok alapján felmentő ítéletet hoz ott is, a hol a bűnösség világos és nyilvánvaló.

Volt eset, hogy a budapesti esküdték felmentettek egy vádlottat, a kire teljesen be volt bizonyítva, hogy gyilkolt. Felmentették csakis azért, mert az illető egy ügyvédet gyilkolt meg. Az esküdték szemében nem a gyilkosság bűne tűnt fel iszonyúnak, hanem a praktikaiért halállal lakolt ügyvédnek a szédelgése.

Nagyon gyakran történnek ilyen botrányos felmentések, sokkal ritkább eset az, hogy tisztán érzelmi szempontok alapján, tisztán a vádlott

be. Finom légies alakjával, hosszú sovány arczocskájával és örökké harmatos kék szemével csak úgy libegett ide s oda a betegek örökös sóhajtozásai közt, — maga is mintegy élő sóhajtas. Nagyon nehezen tudott beleszokni a 12-es szobának a halál leheltétől fagyos légkörébe.

Imádkozott sokat, nagyon sokat. Elsíratott minden halottját. Nem azzal a jajgató sirással, mint a falusi sírató asszonyok. Szép kék szeméből az egyik könyesepp a másik után szívárgott elő. Szótlanul nézte a halott megmerevedett arczonásait. Eszébe jutott, hogy vajjon voltak-e hozzátartozói, éle még az édesanyja. Szegény, ha tudná, hogy meghalt a gyermeke. Azután eszébe jutott a saját édesanyja és a könnyeseppek mindig sűrűben pergetek le arczán.

De a sírást hamarosan abba kellett hagynia. A halottat pár perc alatt levitték a halottas kamarába és hozták helyébe új beteget.

Egy ködös őszi napon, a kényelmes kórházi hordágyon egy tüdővész fiatal ember került a 12-es számú szobába. A pusztító betegség már nagyon előrehaladott stádiumban rombolta kimerült szervezetét. Röviden és kínosan lélegzett. Néha-néha csaknem egészen kimaradt a lélegzete és ilyenkor kínosan kapkodott levegő után.

Fájdalmi daczára sohasem panaszkodott. Nyugodtan tűrte a kinokat, csak megtört fényű szeméből lehetett látni, hogy mennyire szenved.

Ez az egy beteg volt a szobában, a ki sohasem imádkozott. A többiek mind szépen együtt imádkoztak Annunciata nővérről, vagy legalább az áment mondták utána. Volt egy öreg asszony, a kinek még akkor is mozgott a szája, a mikor a többiek már régen abba hagyták az imádkozást.

Az új betegnek arczán a fájdalom kínos kifejezése alól mindig valami gúnyos mosolygás-féle csillant elő az ajtatoskodás alatt.

A hangját sohasem lehetett hallani, legfeljebb mikor vizet kért.

Máskülömben látszott rajta, hogy vár valakire, a ki őt itt a kórházban meg fogja látogatni. Ha a folyosó

unszinpatikus voltából és bűnös előéletéből kifolyólag hoznának marasztaló ítéletet. De azért mégis megtörténik, hogy minden pozitív bizonyíték nélkül ítélk a vádlottat, tisztán csak abból indulva ki, hogy a vádlott a milyen nagy gazember volt teljes életében, ha nem is követte el a terhére rótt bűncselekményt, bizonyára elkövetett már több oly gonosztettet, a miért nem vonták őt felelősségre, és ezért mégis csak megérdemli az elítélést.

Szép, szép és lehetséges volna erről pro és kontra vitatkozni, de az bizonyos, hogy az ilyen ítéletek ellenkeznek a büntető jog legelemibb tételeivel.

Tudták ezt a mi törvénybíróink és jogtudósaink nagyon jól, hogy az esküdtbíróknak megvan az a hibája, hogy tulságos tág teret enged az érzelmi motívumoknak, tudták, hogy különösen Franciaországban az esküdték a legtöbbször nem a benső meggyőződés, hanem az első benyomás alapján ítélkeztek és éppen ennek a bajnak az elhárítása lebegett a szemök előtt, mikor az esküdték eskümintájába kétszer is befoglalták azt a kifejezést, hogy „a törvényt megtartjuk.“ Ezzel akarták kikerülni azt, hogy az esküdték a legelemibb büntetőjogi alapfogalmak, mint pl a személyazonosság félretételével, tisztán az első benyomás alapján ítélkezzenek. Hogy ezt menyire nem sikerült elérniök, azt számtalan esküdtbírósi ítéletből be lehet bizonyítani.

Az esküdtbírósi említett hibájának a következménye az, hogy a büntető igazságszolgáltatás terén mindinkább tért hódít az álhumanizmus. Ez ellen szálltak sikra különösen ujabban a „nemzetközi büntetőjogi egyesület“ kiválóbb tagjai pl. Liszt Ferencz berlini egyetemi professzor.

Több kifogást lehetne még az esküdtbírósi intézmény ellen felhozni, pl. hogy nagyon költséges, hogy az esküdtéknek tulságos megterheltségével jár, de ezek mind olyan kicsinyes dolgok, a melyek az intézmény egyéb hibái mellett számba sem jönnek.

Különben mindezen hibák elsorolásánál tekintetbe kell vennünk, hogy az esküdtbírósi

márvány koczkáin lépések zaját lehetett hallani, mindig türelmetlenül tekintgetett az ajtó felé és ha a lépések elhangzottak az ajtó előtt, vagy ha valamelyik orvos vagy ápoló nyitott be a szobába, reménytelenül hanyatlott vissza párnájára.

Egyszer meg is kérdezte Annunciata nővértől, hogy szabad-e ide eljönni a betegetek meglátogatni és a nővér igenlő válasza láthatólag megnyugtatta.

— De a várt látogató csak sehogysem akart eljönni. Annunciata nővér úgy megsajnálta szegényt, a ki ha nem is imádkozott, de olyan szépen tudott vizet kérni. A betegnek napról-napra fogyott az életereje. Ha egy-egy köhögési roham előfogta, mindig attól lehetett tartani, hogy kivégzi. Az Annunciata nővér csillapító szereit nem nagyon enyhítették szenvedését.

Egy reggel, a mikor a főorvos szokásához képest végig járta a szobákat és megvizsgálta a betegeteket, magához intette Annunciata nővért és tudtára adta, hogy a tüdővész fiatal ember semmi módon sem vihethi tovább 24 óránál.

A délutáni órákban kezdett a láz emelkedni. Beesett arca mind jobban kipirult. Ejjél tájon beállott az agónia. Hosszu volt szegénynek a halálszenvedése. A lélek sehogysem akart elröppenni az agyonkínzott testből. Már a reggel is elkezdett pirkadni és még folyvást agonizált.

Haldoklásának lázálmaiban is mindig csak azt hivatogatta, a kit betegségének egész ideje alatt várt. A zürzavaros beszédből megérthette Annunciata nővér, hogy a haldokló nem az édesanyját hivatogja, hanem mást, a ki talán az édesanyjánál is kedvesebb előtte.

Ide-oda való mozgása következtében a jég-zacsó lecsuszott fejről, a halál veritékétől nedves fekete haja homlokára csapzott, szemében a láz hamar kialvó tüze égett és így hivatogta azt a valakit, a kit ő annyira szeret.

— Jere ide hozzám! Jere gyorsan lepkeszárnnyon! Ha meglátnálak rögtön meggyógyulnék. Meggyógyít a nézésed, az a te édes nézésed!

Tekintete az ágy lábánál térdeplő Annunciata nő-

nálunk egészen új intézmény és reméljük, hogy idővel mindezen hibáitól meg fogja tisztítani az erőteljesen fejlődő népélet.

Rendkívüli megyei közgyűlés. Vármegyénk alispánja f. hó 23-ára rendkívüli közgyűlést hív egybe a következő hirdetményvel: „A honvédségi Ludovika akadémia I-ső évi folyamában, az 1903—904-ik tanévre, a gróf Buttler János-féle alapítvány egyik helyére, vármegyénk közönsége részéről bemutatandó ifjunak — a szabályszerűen közrehozott pályázat alapján leendő megválasztása, — valamint alispán által a f. évi márczius hó 30-án tartott közgyűlés 3975. sz. alatt kelt határozatával nyert megbízás alapján, a vármegyei székház építési költségeinek teljes fedezetére szükséges, 170000 kor. összeg törlesztése kölcsön felvételére nézve, a pestvármegyei magyar kereskedelmi bankkal megkötött „Kötelezvény“-nek érdemleges tárgyalása és jóváhagyása — nemkülönbén a tárgysorozatban egyidejűleg közrehozandó sürgős vármegyei közügyek tárgyalása végett — rendkívüli vármegyei közgyűlés megtartása vállván szükségessé, annak határidejéül főispán ur ő méltóságával egyetértőleg — **folyó évi május hó 23-ik napjának d. e. 10 órája,** Rimaszombat városba, a vármegyei székházának nagytérmebe tüzetett ki.

Midőn erről vármegyénk t. közönségét ezenel értesitem, a vármegyei bizottság tagjait személyes megjelenésre hivatalból tisztelettel felkérem.

Kelt Rimaszombatban, 1903. május 9-én.

Bornemisza, alispán.“

Esküdtszéki főtárgyalások.

Mult esütörtökön folytatta az esküdtbírószék a tárgyalásokat. E napon a harmadik ügy: Csók Andrásé került tárgyalásra, ki halált okozó súlyos testi sértés bűntette miatt jutott a vádlottak padjára.

Az eset az volt, hogy Csók András sajógmőri lakos és Amerikába szökött öcsese Csók Pál unokatestvérüket: Csók Dánielt 1902. október hó 27-én úgy megsértették fejszével, hogy az november 18-án a kórházban meghalt.

Az esküdtbírószék elnöke Kolbay Sándor volt, bírák: Pongrácz Dezső és Domján Lajos, jegyző: Lehoczky Márton. A vádhatóságot dr. Musotter Miklós képviselte, védő Dr. Cziner Miksa helyettesítésében Dr. Biró Arnold volt. Esküdtként kisorsoltattak: Dapsy Béla, Szelezky Zoltán, Dr. Szelényi Jenő, Okolicsányi Gusztáv, Brones Viktor, Sréder Gyula, Csabay Pál, Gubeso János, Soós Ferenc, Czibur Imre, Bodor István, Eperjessy József.

A bizonyítási eljárás során kihallgattak számos tanut s Dr. Goldblatt József tornallyai, Dr. Löcherer Tamás, Dr. Zehery István és Dr. Kármán Aladár orvos-szakértőket. Az eljárás befejezése után a kérdések tettek fel s a vádló ügyész s a védő dr. Biró, nagyszabású beszédben igyekeztek az esküdtkeket meggyőzni. Az esküdtke a kérdésekre nemmel feleltek s verdiktjük alapján a bíróság felmentette a vádlottat. Az ítélet jogerőssé vált s a vádlott szabadlábra helyeztetett.

Pénteken f. hó 8-án tárgyalás alá került Somoskői Sándor rablási bűnténye, aki 1902. nov. 28-án éjjel 10 óra után Ajnácskő közelében megrabolta Böröndy Károly gazdatisztot, volt esendbízost.

Az esküdtbírószék elnöke Kolbay Sándor volt, bírák Lengyel György és Pongrácz Dezső, jegyző Réduy József. Esküdtként kisorsoltattak: Pósa Lajos, Czibur Imre, Stolcz Márton, Brones Viktor, Csabay Pál, Nagy Zoltán, Tóth Mihály, Seifert Antal, Okolicsányi Gusztáv, Becser Endre, ifj. Szentmihály Kálmán, Simon István.

Az esküdtke dr. Krausz Gyula védő beszéde után

vére esett. Már nem tudta tisztán megkülönböztetni a körülötte lévő tárgyakat és a női alak körvonalainak látása azt a hitet ébresztette benne, hogy a rég várt kedves mégis csak eljött és ott térdepel az ágya mellett. Felé nyújtotta sápadt, kiszott kezét.

— Kelj fel! Ne térdepelj! — Talán imádkozol? — Kihez? — Istenhez? — Van is Isten! Ha! ha! ha! — Vagy talán engem akarsz kiengesztelni? — Minek? — En nem haragudtam rád soha. A mit ellenem vétettél, megbocsátom — No kelj fel! — Csókolj meg! — Ne hagyj szenvedni! — Meghalok utánad. — No jere hát! Egy csókoló meggyógyít. Egészséges leszek. Azután elmegyünk messze, messze és újra kezdjük az életet. Elfelejtjük a multat.

Annunciata nővért valóságos hipnotizálta ez a lázas beszéd. Oly igen nagyon sajnálta szegényt. Nem tudott ellentállni kívánságának. Maga sem tudta hogy, — felkelt és egy szeráfszerű csókot nyomott a beteg vértelen, láztól izzó ajkára.

A haldokló mintegy utolsó erőfeszítéssel átkarolta, azután visszahanyatlott párnájára és meghalt.

Annunciata nővér befogta a halott szemeit, szép fehér kendővel felkötötte az állát. Elnözte sokáig. Lehajolt hozzá és megégerszer megcsókolta a viaszsárga arcot, azután letérdepelt az ágy mellé és imádkozott meghalt lelkiüdvéért.

A reggeli napfény betöltötte a szobát. Megaranyozta az Annunciata nővér szép szőke haját.

A halott arcán, mintha az ajkak körül valami édes mosolygás libegett volna. Lehet külföldben, hogy csak a hibás ablaküvegen megtört napsugár kölcsönözte neki ezt a kifejezést.

Nemsokára benyitott az egyik ápoló és látván a halottat, lement jelenteni a kórház-gondnoknak, hogy a 12-es számú szobában újra megüresedett egy ágy.

bűnösnek mondták ki Somoskőit, kit a törvényszék 5 évi fegyházra ítelt, melyből 3 hónapot a vizsgálati fogság által kitöltöttnek vett.

Szombaton 9-én a Terem János eszmadia leány ügyét tárgyalták. Ő ugyanis azzal volt vádolva, hogy f. évi január 4-én a helybeli pénzügyigazgató: Kubinyi Andor eselédjére: Valaszka Zsuzsira revolverből háromszor rálőtt s ezt szándékos emberölés kísérletének minősítették. A vádlott már négy hónapot töltött vizsgálati fogságban.

Az esküdtbírószék elnöke Kolbay Sándor volt, bírák: Lengyel György és Domján Lajos, jegyző: Fodor Zoltán. Vádhatóságot képviselője dr. Musotter Miklós, védő dr. Törköly József volt. Esküdtként kisorsoltattak: Haas Salamon, Eperjessy József, Becser Endre, Nagy Zoltán, dr. Szelényi Jenő, Schröder Gyula, Simon István, Szentmihály Kálmán, Bodor Mihály pecz, Simko Nándor, Soós Ferenc, Nagy József.

A bizonyítási eljárás során 20 tanun kívül a vádlott elmebeli állapotát megfigyelő orvosokat hallgatták ki s az esküdtke az ügyész szépen átgondolt, tartalmas vádbeszéde s a védő s az esküdtke lelkiületére appelláló beszéde után vádlottat közösen elleni kihágásban mondták ki bűnösnek s a bíróság őt egy havi es 20 napi fegyházra ítélte, melyet a vizsgálati fogság által kitöltöttnek tekintett. Terem Jánost szabadlábra helyezték.

Hétfőn 11-én az esküdtbírószék özv. *Palóder* Jánosné szül. Stech Katalint vonta kérdőre azért, mert férjét a Rimaszombathoz tartozó pusztá Szabadkán f. évi április hó 5-én úgy koponyán ütötte, hogy az másnap reggelre meghalt. Halált okozott súlyos testi sértés bűntette miatt emelt vádat a kir. ügyész s az ügyet *Kolbay Sándor* elnöke alatt tárgyalták. Szavazó bírák voltak: dr. *Kálniczky Géza* és *Domján Lajos*, jegyző dr. *Krucsin Honor.* A vádhatóságot dr. *Musotter Miklós* kir. ügyész képviselte, a védelmet dr. *Fráter Sámuel* vitte. Az esküdtke tagjai voltak: Csabay Pál, Nagy Zoltán, Eperjessy József, Moesz Miksa, Jávorszky László, Czibur Imre, Bodor István, Bradofka Károly, Pósa Lajos Ivanyik György, Dapsy Béla és Gubeso János. A tót tolmács tisztét *Homolya Samu* töltötte be.

A bizonyítási eljárás során kihallgatták a tanukat s dr. Zehery és dr. Kármán bonczoló orvosokat. — A kérdések feltevése delutánra maradt, mikor is a plaidoyok után a vádlottat az esküdtke bűnösnek mondták ki s a halált okozó súlyos testi sértés bűntetteért a bíróság 2 évi és 6 hónapi börtönbüntetéssel sújtotta őt. A vizsgálati fogságból egy hónapot beszámítanak. — Az ítélet jogerőssé vált, a mennyiben megnyugodott benne az ügyész és a vádlott.

Kedden f. hó 12-én *Tóth Ferenc, Kövér Imre* és *Tóth József* felett ítélezett az esküdtbírószék. Azzal vádoltattak, hogy *Márkus Bertalan* vármegyei uti biztoson halált okozó súlyos testi sértést ejtettek. Az esküdtke ez ügyben éjjelután, tehát 13-án hajnali 3 óra tájban hirdette ki az ítéletet. Elnök volt *Kubinyi Aladár*, bírák: *Vozáry György* és *Lengyel György*, jegyző *Fodor Zoltán.* A vádhatóságot dr. *Mészáros István* kir. ügyész képviselte, védők voltak: dr. *Törköly József* és *Stern Jakab.*

Esküdtként kisorsoltattak: *Ibos János, Becser Endre, Czibur Imre, Pósa Lajos, Gubeso János, Seyffert Antal, Okolicsányi Gusztáv, Bradofka Károly, Bodor István, Nagy Zoltán, Dr. Szelényi Jenő, Eperjessy József.* — Pótesküdtke: *Tóth Mihály* és *Moesz Miksa.*

A bizonyítási eljárás során mintegy 40 tanut hallgattak ki s *Dr. Goldblatt, Dr. Zehery* és *Dr. Goco* orvos szakértőket.

A vallomások által igazolást nyert az, hogy f. évi márczius hó 23-án delután 1 óra tájban *Tóth Ferenc* és *Kövér Imre* favágó napszamosok *Otrokocs* községben küssé ittas állapotban a *Márkus Bertalan* utbiztos háza előtt megállították a *Harkács* felől jövő szódás kocsi. *Márkus Bertalan* házában ablakán kiszólt, hogy ha szódát akarnak inni, menjenek a koresmába! *Tóth Ferenc* erre durván visszafelelt, mire *Tóth Ferenc* és *Márkus* között szóváltás és tettelegessé történt. Mire előbbi fejszéjével oldalba ütötte *Márkust* s csak *Stubner Lajos* és *Simon Gyula* mentették ki *Márkust* a *Tóth* és *Kövér* kezei közül.

Az időközben odaérkezett *Tóth József*, a *Tóth Ferenc* atya, — a fiával és *Kövér Imrével* együtt ezután a *Márkus Bertalan* bekerített udvarába behatoltak, a ház ajtaját zörgették s aztán a koresmába mentek.

A vád és védelem meghallgatása után az esküdtke a hozzájuk intézett kérdésekre igennel válaszoltak, — a minek alapján a bíróság *Tóth Ferenc*et erős felindulásában elkövetett halált okozott súlyos testi sértés és magánlak megsértésének büntette miatt 3 évi és 6 hónapi börtönbüntetésre, — *Kövér Imré*t az erős felindulásában elkövetett halált okozott súlyos testi sértés bűntetének részessége és magánlakértés büntette miatt 1 évi és 6. hónapi börtönbüntetésre, *Tóth Józsefet* pedig magánlak megsértés büntette miatt 6 hónapi börtönbüntetésre ítélte. *Kövér* és védője az ítélet ellen semmiségi panaszt jelentettek be. Másik kettő megnyugodott.

Hirek és vegyesek.

Esküvő. Dr. *Kovács László* városunk közszereteneke és nagy népszerűségnek örvendő fiatal polgármestere f. hó 16-án tartja esküvőjét a kedves és szeretetreméltó *Rósky Etelkával.* Bizonyára egész város közönsége érületének vagyunk tolmácsai akkor, mikor a város ügyeit teljes odaadással vezető polgármestert és műveltlekű aráját őszinte szívvel üdvözljük s frigyükre a Mindenható áldását kérjük!

A vármegyei közigazgatási bizottság f. hó 11-én tartotta meg rendes havi közgyűlését a tagok csaknem teljes számú megjelenésével *Hámos László* főispán ur elnöke alatt. Az előadandó ügyek száma ez alkalommal korlátozott volt, mert a mult hónap 21-én tartott ülés napjától csak kevés ügy érkezett be. — Nagyobb jelentőségű eszményként csupán azt említhetjük fel, hogy a városunkban hova-tovább terjedő vörheny-járvány terjedésének megállítás s az évenként sajnosan jelentkező egyéb ragadó jellegű betegségek fellépésének mikénti megakadályozása kérdése során szőnyegre került, miszerint mindezen bajok csirái abban keresendők, hogy a házakban összegyűlemelő moslékok és egyéb szenny-vizek

az utcára öntetnek ki, ott posványosodnak s rothadnak el a szerves anyagok s ezek válnak kész terjesztőivé a ragályoknak Ezen sajnos állapot gyökeres megváltoztatása csak úgy lenne eszközölhető, ha a város rendszeres esztornázással s ezzel kapcsolatban vízvezeték látatának el úgy, mint vármegyénk nem egy rendezett tanácsu városa ellátva van; addig is azonban, míg ezen főfontosságú ügy düllőre hozatnék, alispánunk kéretett fel, hogy a mosadékok és szenny-vizeknek a nyílt utcára kiürítésének megszüntetése és más alkalmas és ezé irányos kezelésének eszközöltetése ezéjából a város hatóságát saját hatáskörében rendeletileg keresse meg — A fegyelmi választmány *Bakos Kálmán* dobsinai állami polgári iskolai tanárt a keze alá bizott gyermekekkel való túlszigoru bánásmódja miatt dorgálásra ítélte. — *Rónay János* bíró ellen pedig a *Szabó Kálmán* putnoki lakos által megindított fegyelmi eljárást beszüntette; illetve a terhére róni kívánt fegyelmi vétség terhe alól való felmentést kimondó alispáni véghatározatot indokainál fogva helyben hagyta. — Ugyanezen napon kezdette meg a kiküldött bizottság a *Kovács János* cserencényi lakos által a vármegyei árvászek ellen emelt panaszának nyomozati vizsgálatát is, melynek során *Kovács János* az árvászek ellen használt gyanúsításáért bocsánatot kért; mindazonáltal mert *Szakall Vincze* árvászeki elnök a tényállás határozott kinyomozását annál is inkább kérte, mert nem tartja megengedhetőnek, hogy ily tekintélyes erkölcsi testület ellen gyanúsító hírekben csak titokban is lappanghassanak, a vizsgálat tovább folytatása határozottatott el; melynek eredményéről később számolunk el.

Előléptetés A helybeli kir. törvényszék egyik kiváló bíráját: *Kolbay Sándort*, ki magas színvonalon álló jogi képzettségének és szép tehetségének az esküdtszéki főtárgyalások helyes vezetésénél is fényes tanujelét adta, a király a VII-ik fizetési osztályba léptette elő. A nehéz hivatása teljesítésében mindig lelkiismeretes, pontos és humanus gondolkodású bírót előléptetése alkalmából őszintén üdvözljük!

Kinevezés. A *ngyal Ödön* végzett joghallgató, a gálszécsi kir. járásbírószékhez joggyakornokká neveztetett ki s az igazságügyminiszter őt az ottani ügyészszéki megbízott állandó helyetteséül nevezte ki.

Orvosok és gyógyszerészek gyűlése. A gömörmegei orvosövetség, s az orvos gyógyszerészegyesület f. hó 26-án, kedden tartja Rimaszombatban a bábaiskola tantermében dr. *Löcherer Tamás* elnöke alatt tavaszi rendes közgyűlését.

Érettségi vizsgálatok kormányképviselői. A vallás- és közoktatási miniszter már kiküldte az autonóm felekezeti közép és a felső kereskedelmi iskolák f. évi rendes érettségi vizsgálatához a kormány képviselőit. A helybeli egyesült prot. főgimnáziumhoz dr. *Szöt s Farkas* kir. tanácsos, budapesti ev. ref főiskolai igazgatót, a roznnyói ág. ev. főgimnáziumhoz dr. *Magócsy Dietz Sándor* budapesti tud. egyetemi ny. r. tanárt küldte ki. A nagyrőzei felső-kereskedelmi iskola ez idei érettségi vizsgálatain miniszteri biztos minőségben a miniszter megbízása folytán dr. *Schack Béla* felső-kereskedelmi iskolai igazgató fog elnökölni.

Jótekonyság. A 7 éven felüli elhagyatott gyermekek segélyezésére egy nemeslelkű emberbarát, ki magát megnevezni nem akarja, 600 koronát küldött az elnökséghez. A valóban szép cselekedet nem szorul külön dicséretre, bár sok ilyen fenkölt gondolkodású egyén akadna *Bornemisza Lászlóné* elnök és *Eperjessy József* pénztárnok lapunk utján nyugtatják az összeg vételét s a nemeslelkű ismeretlen adakozónak a „Fehérkereszt“-egylet nevében ez uton mondanak köszönetet.

Eljegyzés. Özv. *Gömöry Gusztávné* kedves és szeretetreméltó leányát *Klárkát* eljegyezte *Gundelfingen József* vármegyénk főispánjának szép képzettségű titkára *Dobsinán.*

Katonai kinevezések és áthelyezések. A király pelsőcei *Hámos Bélát* m. kir. 16. ezredbeli jolsvai honvédszázados f. évi május hó elsejétől elsőosztályú századosná nevezte ki. — A m. kir. 16. honvéd gyalogezred *Jolsván* székelő zászlóaljától *Dráskóczy István* I. oszt. százados a brassói 24. gyalogezredhez, *Gyercy Zoltán* százados a nagyszébeni 23. gyalogezredhez és *Basilidesz Géza* hadnagy a kolozsvári 21. gyalogezredhez helyeztetett át.

Halálozások. *Kubinyi Imre* várgedei földbirtokos és *Kubinyi Bertalan* vármegyei levéltárnokot és családjukat mély gyászeset szomorította meg. Előbbi neje, — utóbbi édes anyja — a régi magyar asszonyok egyik kiváló típusa: *Kubinyi Imréné* született: *Kubinyi Anna* f. hó 10-én 69 éves korában, boldog házassága 48-ik évében Várgedén elhunyt. Temetése ma szerdán délelőtt számos megyebeli notabilitás s Várgede és vidékek nagy részvéte mellett ment végbe. A család a következő jelentést adta ki: „*Kubinyi Imre* mint férj, — *Kubinyi Bertalan* mint fia, *Kubinyi Bertalanné* szül. *Kubinyi Irén* mint menyee, *Kubinyi Mária* mint nővére, — *Mórács Emma* mint sógornő, — *Kubinyi Sándor* s neje *Okolicsányi Mária* mint nászok, gyermekei: *Jolán* és *Zoltán*, — *Okolicsányi Etelka* mint sógornő a számos rokon nevében is mély fájdalommal tudatják, hogy felső-kubini és deménfalvi *Kubinyi Anna* urnő folyó évi május hó 10-én, életének 69-ik, boldog házasságának 48-ik évében rövid szenvedés után elhunyt. A megboldogultnak hült tetemei f. évi május hó 13-ik napjának délelőtt 9¹/₂ órakor fognak a róm. kath. szentegyház szertartása szerint Várgedén, a családi sírboltban örök nyugalomra tetetni. Az engesztelő szentmise áldozat Várgedén, f. évi május hó 14-ik napján reggel 9 órakor fog az egek Urának bemutatattatni. — Örök emlékezet virasszon áldott porai felett!“

Rácz Endréné szül. *Keszey Julianna*, a tiszolezi postamester felesége f. hó 9-én 42 éves korában rövid szenvedés után meghalt Tiszolezon. Temetése 11-én nagy részvét mellett ment végbe.

Szűcs László kerületi betegsegélyző-pénztári elnök-jegyzőt és nejét mélyen lesújtotta 14 hónapos kisfiuk: *Laczi* f. hó 7-én történt elhunyt. A kedves kis halottat 9-én temették el.

Özv. *Hoselitz Jakabné* szül. *Pollacsek Fáni*, *Braun Gyula* helybeli berkocsi-tulajdonos anyósa folyó hó 8-án 80 éves korában Rimaszombatban elhunyt. Temetése vasárnap delután volt.

Esküvő. Ifj. László János helybeli polgártársunk — az ev. ref. egyház buzgó gondnoka — kedves leánya *Zsuzsika*, folyó hó 19-én esküszik örök hűséget *Katona Kálmán* gortva kislaludi tanítónak.

Eljegyzés. Schweitzer Jenő most kinevezett igmándi kir. bírósági eljegyző, a helybeli vásárbőröl derék fia eljegyezte Kis Szebenben Spiegel Aliczét.

Elismerés és köszönetnyilvánítás. A m. kir. honvédelmi miniszter Abonyi Torna, Bereg, Bihar, Borsod, Gömör-Kisbony, Heves, Nógrád, Pest-Pilis-Solt-Kiskun, Szabolcs, Ugocea, Ung és Zemplénvármegyék közönségeinek a magyar katonai nevelés ügye és a honvédségi intézmény iránt tanúsított azon hazafias áldozatkészségükért, a melylyel a Ludovika akadémián a nevezett vármegyék számára az 1835. évben alapítványt tett bárdányi gróf Buttlér János emlékére szobrot emeltek, teljes elismerését és legőszintébb köszönetét fejezte ki.

Csendőrségi szemle. Szóts Mihály m. kir. esendőrőrnagy, pozsonyi esendőrkerületi parancsnokhelyettes f. 5., 6. és 7-én megvizsgálta a helybeli esendőrőrsöt és szakaszt. A hosszas és kimerítő vizsgálat alkalmával a parancsnokhelyettes mindent rendben talált, és a tapasztalt fölött megelégedését fejezte ki.

Érettségi vizsgálatok biztosai Zelenka Pál ev. püspök a maga részéről a késmárki ev. liceumhoz Liszkay János rimabrézói lelkész, az iglói ev. főgymnáziumhoz Dianiska Andor löcsei lelkész, a roznyói ev. főgymnáziumhoz Weber Samu szepesbélai lelkész, a nyiregyházi ev. főgymnáziumhoz Ujagh Károly merényi lelkész küldte ki érettségi biztosnak.

Kinevezés Záhonyni Aladár végzett joghallgató a tornallyai kir. járásbíróshoz díjtalan joggyakornokká neveztetett ki.

A vármegyei muzeumegyesület f. hó 20-án d. u. 2 órakor a vármegyei ház kistermében Bornemisza László alispán elnöklété alatt gyűlést tart, melyen az alapszabályok megteremtésére kiküldött bizottság foglalkoztatást tenni.

Körjegyzői választás. Az elhunyt Kathona J. helyére oldalfalvi körjegyzővé Lenkey Lajos választották.

A miskolci kereskedelmi és iparkamara f. hó 12-én Radvány István elnöklété alatt ülést tartott, melyen városunkból Benyó László, Grosinger Miksa és Horváth György tagok vettek részt. Az ülésen tárgyalattak a kokovaiak kérvénye a ministeriumhoz a városi helypénzdijszabás megállapítása tárgyában. A kérvényt a kamara nem pártolja. Koreny József helybeli illetőségű iparművészeti iskolai növendék kérvényét támogaták, s ennek érdekében Benyó László is figyelemreméltó felszólalást tett. A kérvényező fiatal embernek 120 korona segílyt szavaztak meg.

Az Uránia színház mutatványai a Polgári olvasókörben még három este: csütörtökön, pénteken és vasárnap lesznek láthatók. Két este Németország és egy este Szigetvár, Zrinyi és a török uralom Magyarországon kerül bemutatásra. — Tirol és vidékéről szépen sikerült felvételeket mutattak be s különösen kedden este nagy volt az érdeklődés. Annál kevésbé vonzott közönséget az „Alduna és vidéke”, továbbá Magyarország. Pedig azt hinné az ember, hogy ha már a külföld iránt nem is, de legalább édes hazánk gyönyörű tájai iránt érdeklődnek az emberek!

Szervezkedés előtt. Emlékezet és emlékeztetés okából közöljük a még 1882-ben megalakult gömörmegei muzeum-egyesület volt tagjainak beküldött névsorát, csupán azokat, kik még ma is élnek és a vármegye területén laknak. Az egyesületnek folyó május hónapban újabb való megalakulása előtt kívánatosnak tartjuk, hogy a névsor legalább megfizetendő kezébe vegye a megifjúdó kultúregyesület a muzeum ügyét. Kikerülhetetlen, hogy az ország különböző vidékein olyan empóriumok keletkezzenek, melyek a közművelődést azon szűkebb körben, az egyes vármegyék speciális szükségletei és viszonyai szerint szolgálják. — Gömörkishontvármegye fényes történelmi múltja nagyon is megérdemli, hogy azal foglalkozzék az egyesület, néprajzi fontossága megéppen oly köteletséget szab elénk, hogy ha nem sietünk, az népelet eredeti jellegét hamar átalakítja, elenyészeti a mindent nivelláló idő. Ebben a kulturintézetben van helye, hogy vármegyénk iparának képét, művészeti hagyományait föltüntessük. Ez a hely az, hol a nagyjainkra emlékeztető ereklyéket egybegyűjtjük s azokat a késő századokra megőriztük. A nagy cél tehát megérdemli, hogy Gömörkishontvármegyének közönsége kivétel nélkül a kultúra ezen oltára körül sorakozzék. Reméljük és hisszük, hogy a fölívó szöveget majd megyszerte vizsgálhatjuk fog találni. — Az 1882. évben megalakult muzeum-egyesület tagjai ezek: Alapító tagok: Dobsina városa, Fáy Gusztáv, Gömör János, Latinák Frigyes, Latinák Rudolf, dr. Römer Flóris. — Rendes tagok: Abonyi Pál, Badinyi Gyula, Baksay István, Barna Imre, Basilidesz János (Tiszolcz), Benyó Béla, Bolkay Pál, Czikora István, Erdélyi János, Fabry János, Fülep Benjamin, Gaskó János, Glaufer Pál, Hámos Aladár, Hámos Aladárné, Hámos Zoltán, Hámos Zoltánné, Hevessy Bertalan, Hevessy József, Institúrisz Endre, Kern Adolf, Králik József, Kubinyi Aladár, Kuna Aurél (Jolsva), Langhoffer Károly (Baradna), Lengyel György, Lengyel Samu, dr. Lichtschein Adolf, dr. Löcherer Tamás, Mayer Manó (Dobsina), Mohler Károly, Molnár József ügyvéd, Nikl Gyula (Dobsina), br. Nyáry Jenő (Pilin), Pazár Gusztáv (Derencsény), Rakottay Lajos, Bánhidyné-Samarjay Mária, Stehlinzky Ignác, Stolec Márton, Széman Endre, Szentiványi Árpád (S-Gömör), Szojka János, Szontagh Zoltán (S-Gömör), Br. Vay Aladár, Vožary György, Vary János, Zahar Gusztáv, Zehery László. Pártoló tagok: Czundel N. (Dobsina), Klein Samu (Dobsina), Molnár János, Süteő István, Weisz Antal. A többi tagok részint elhaltak, részint kiköltöztek.

A gömörmegei közművelődési egyesület igazán szépen megszerkesztett jegyzőkönyve a legutóbbi közgyűlésről fűzet alakban is megjelent s a tagoknak megküldetett. A hitelesített jegyzőkönyvet az egylet érdekes titkára Vary János állította össze.

Kisiklás. A roznyó—dobsinai vasúti vonalon f. hó 11-én délután egyik kanyarulatnál a pályatesten maradt a pályakocsis s a meglehető gyorsasággal haladó vonat meglodnya beleütött a pályakocsiba és kisiklott. Szerencsére baj nem történt.

Kinevezés. A kassai kir. főügyész a helybeli kir. ügyészségnél megüresedett irnoki állásra 40 pályázó közül Fráter Mór löcsei kir. törvényszéki irnokot nevezte ki.

Konzervgyári gyűlés. Folyó hó 12-én tartotta rendes gyűlést a rimaszombati konzervgyár igazgatósága. A közönséget, különösen pedig a gyümölcstermelőket főleg azon határozat érdekelheti, hogy a gyümölcsbevételek az idén a konzervgyár saját szakembere által fogja végezni. Mindenesetre kívánatos dolog lenne, ha megyénk gyümölcstermelői a konzervgyár vezetésével idejekorán érintkezésbe lépnének, hogy így a gyümölcs-szükséglet legnagyobb része megyénk területéről volna beszerezhető.

Zászlószentelés. A helybeli polgári olvasókör zászlószentelési ünnepélyére, mely június hó 1-én megy végbe, nagyban folynak az előkészületek. A zászlószögek testületnek és egyeseknek már szétküldteték, s az érdeklődés a szépnek ígérkező ünnepély iránt igen nagy. Rónay Gyula az ünnepély rendezésének lelke és fő-íntézője sokat fáradozik s munkáját a legjobb kilátások között végzi. A védnök Molnár Józsefné részére készült díszszöveget testületileg adták át vasárnap, s a védnökön szeretelméltán fogadta a küldöttséget, megköszönte a felajánlott díszes zászlószöveget.

Ragaszkodás az anyaföldhöz. A eszi jódvíz felfedezése idején ott és a vidéken jól ismerték Blumenthal József eszi lakost, ki a fürdőre kezdetleges állapotban igen sokat áldozott. Azóta meghalt, s felesége kiköltözött Amsterdambba, hol fiai gyémántkőszőrűsök, s meglehető jó anyagi viszonyok között élnek. Az öreg asszony sokszor kifejezte azt az óhaját, hogy ha meghal, magyar földben nyugosza majd örök álmát. Most meghalt Amsterdamban, s hült tetemét hazaszállították Losoncra és itt temették el.

Birtokvétele. A Dub-féle kokovai birtokon lévő gyárakat, a kastélyt és az uradalom egy részét Knöppler Károly kokovai birtokos 442000 koronáért megvette.

Utáthelyezés. A Deák Ferenc-utcában a postahivatal mellett nagy utalakitás készül. A csurgó vize felett ugyanis egy új vashidat akarnak létesíteni, melynek két oldalán rendes járda fog vezetni úgy, hogy a járdáról ezután nem kell majd letérni a pocsójába és sárba a szegény iskolás gyermekeknek s a járókelőknek. E munkálat a terv szerint még a nyár folyamán végeztetnék, s ez ügyben f. hó 20-án tárgyalások lesznek a vármegyénél. E tárgyaláson Scholtz Gusztáv műszaki tanácsos, kerületi felügyelő s a város képviselője is jelen lesz.

A vörheny (Scarlatina) ujjában csak sórványosan mutatkozik, azonban a lakosságot nem győzzük eléggé figyelmeztetni a legnagyobb óvatosságra; különösen a betegek környezetével való érintkezéstől kell tartózkodni. A járvány fellépésétől február hó 26-ától kezdve máig összesen 48 eset jelentetett be s 6 halálozás fordult elő. Az iskolák még zárva vannak s a szakkörök véleménye szerint még legalább néhány hétig ki sem nyithatók. A főgymnázium igazgató választmánya komolyan foglalkozik azzal, nem volna-e czélzerű a főgymnáziumban is legalább két hétre beszűntetni az előadásokat s a növendékeket hazabocsátani. Sokkal czélravezetőbb volna talán az, ha az iskolát már e hó vége felé, vagy most bezárnák s előbb adnák ki a bizonyítványokat, mert ha most szétmennék a növendékek, egyik másik elviheti a betegséget, vagy pedig járvány által megszállott vidékre megy és onnan hoz vissza újabb fertőzést. Mindenesetre jó lesz meggondolni a dolgot és intézkedni, mert az iskola intézőségének nagy a felelősége a gyermekeikért aggódtó szülőkkel szemben.

Villamos világítás. Már egy régibb számunkban is megemlékeztünk arról, hogy a villamos vezetéknek az egyes magánlakásokba való bevezetését a helybeli konzervgyár saját alkalmazottjai végzik Harnicsár Lajos gépész vezetésével. Újból felhívjuk most arra a közönség figyelmét, hogy az összes felvilágítások megadása végett forduljanak Harnicsár Lajos gépészhez (lakik a konzervgyár gyárhelyiségében).

A eszi jó-d-brom fűrdőben ez idén nagy látogatottságra van kilátás. Erre enged legalább következtetni az, hogy most az előidény kezdetén már százon felül van a gyógyulást kereső vendégek száma.

Veszedelem cigányok. Jablonczky Mária helybeli cigányleány f. hó 10-én összekülönbözött a vásártéren libákat őrző Bari Julival, kinek anyja Punpura Krisztina a kisleány védelmére sietett. Jablonczky Mari egy baltával a kezére vágott az őt szidalmazó asszonynak, ki súlyos sérülésével a kórházban jelentkezett.

Megfulladtak a föld alatt. Megrendítő szerencsétlenség történt a mult szombatban a gömörmegei Lekenye községben, — mint az „Uj Lap”-ban olvassuk — Jesze Miklós fazekas-mester és az inasa, Petró János, a saját vigyázatlanságuknak estek áldozatul. Jesze Miklós ugyanis a mult szombaton kiment az inasával a községtől félóránnyira fekvő Agyagosra, hogy ott a cserépedények készítéséhez alkalmas földet szedjenek. A mester és inasa hozzáálltak a munkához, de a magas part tövében jó mélyen kellett beásni, hogy megfelelő földet szedhessenek. A folytonos esőzéstől meglazult földréteg rájuk szakadt s mindkettőjüket eltemette. Jesze még elmenetele előtt kocsit rendelt délutánra, a mivel a kiásott földet akarta hazavitetni. A kocsis a megrendelt időre meg is érkezett, de sem a mestert, sem pedig az inasát nem találta ott, ahelyett a kijelölt helyen nagy földomlást talált. A leomlott földrakást elhanyagolták s este felé rátaláltak az inasgyerek hullájára, később megtalálták a mester hulláját is. A vizsgálat megállapította, hogy a szerencsétlenségnek Jesze maga volt az oka, a ki munkája közben elmulasztotta a felső földréteget alátámasztását. A szegény iparos embernek öt apró gyermeke maradt árván.

Baleset a putnoki malomban. Hétfőn f. hó 11-én reggel a putnoki „Hungária” gőzmalomban Klímon Pál raktári munkás súlyos baleset érte. Kora reggel ugyanis, mikor három ulyos szénzállító kocsival négy ló megindult, a sinek mellől felugrott az u. n. pufferre („lökharító”) Klímon s a láncokat kidobta. E közben lecsúszott ülőhelyéről oly szerencsétlenül, hogy lába a waggon kereké alá került s a kerék áthaladt rajta. A 26 éves erőteljes ember bal lábán esonttörést és súlyos ronesolást, jobb lábán zúzódásokat szenvedett. A rögtön előhívott *Ursinyi* dr. adta meg az első orvosi segílyt

a sérültnek, kit azután beszállítottak a helybeli kórházba.

Veress Pálnó szobra érdekében Budapesten életrevaló mozgalom indult meg és a megalakult szobor-bizottság működését a vidékre is kiterjeszteni óhajtja. Gömörmegeiben is fel fogják hívni a közérdeklődést ama nemes nőnek emléke iránt, a ki a nőnevelésért annyit tett és fáradozott; — a szobor-bizottság megalakulásáról a következő értesítést vettük: „Szép és nemes eszméért lelkesedő társaság gyűlt össze özvegy Lovassy Ferencné lakásán, hogy a megvalósuláshoz közelebb vigye a Veress Pálnénak emelendő szobor eszméjét. Az értekezletet Lovassy Ferencné azzal nyitotta meg, hogy elsőbbséget Veress Pálné nagy érdemeiről emlékezett meg; a ki a nemzeti nőnevelés ügyén sokat lendített, a mikor megalapította a Nőképző-intézetet, a melynek ma már négyszáz növendéke van. A Nőképző-egyesületből indult ki az emelendő szobor eszméje, a melyhez a Mária Dorottya-egyesület is csatlakozott. — A szobor-alapot gyűjtés útján kívánja a bizottság összehozni és Rákosi Jenő felszólalásának megfelelőleg olyformán, hogy a nők magok és ismerőseik közt, a Nőképző-intézetnek volt és most is meglévő tanítványainak segítségével gyűjtsenek. Zsilinszky Mihály államtitkár ajánlja, hogy megállapodásra kellene jutni arra nézve, mely időpont választassék a gyűjtés megkezdésére, mert jelenleg a közönség sokfelé igénybe van véve, de Rákosi Jenő éppen arra utal, hogy ez a szoborügy Magyarországon oly különálló dolog. — „nőnek készülnék szobrot emelni a nők”, — hogy itt bátran meg lehet kezdeni a gyűjtést bármikor, mert a nők világa lelkesedni fog érte. Hozzászolt mégna kérdéshez Alexander Bernát dr., Sebestyén Stettina Ilona és özvegy Patay Gyuláné. Miután az államtitkár külön kiemelte özvegy Lovassy Ferencné érdemeit, a mikor oly nagy lelkesedéssel s buzgalommal fáradozik a szoborügy körül, megalakult a szűkebb előkészítő bizottság. Elnök lett: özvegy Lovassy Ferencné és Mikszáth Kálmán országgyűlési képviselő; alelnök: Lázárné Kaszner Janka; jegyző: Kilian Tibor dr. Az előkészítő bizottság tagjai: Zsilinszky Mihály államtitkár, Rákosi Jenő az „Otthon” elnöke, Neményi Imre dr., Alexander Bernát dr., Tóth József pestmegyei tanfelügyelő, Csiky Kálmáné, Zsilinszky Mihályné, özvegy Rhédey Lajosné grófné, özvegy Patay Gyuláné, Hellebronth Jánosné, Radnay Jenőné, Vass grófné, Katona Lajosné, Sebestyén Stettina Ilona, Héder Sándorné, Okos Rózsa, özvegy Zempléni P. Gyuláné.” Valószínű, hogy Patay Gyuláné, a nőnevelés e nemes apostola személyesen fog eljönni Gömörbe, a szobor-bizottság megalakítására.

Vigyázatlanság a fegyverrel. Bán János 17 éves zehereji fiú — ottani földes gazda fia — f. hó 10-én reggel revolverét tisztította. Őt töltést kivett s nem vette észre, hogy a hatodik bent van a revolverben. A mint a fegyvert ide-oda forgatta, egyszerre elsült s a löveg bal tenyerébe fűródött. A sérültet beszállították a kórházba.

Kegyetlen cseléd. Sajókeszin Barasó József, a pap eselője f. hó 8-án Szajkó József 16 éves cigány fiút hívta magával az álba aludni, mert nem mert ott egyedül hálói. A fiú nem akart vele menni, mire Baraso anyjára dühbe jött, hogy felkapta a kapát s Szajkót ezzel ugy fejbe ütötte, hogy koponyája behorpadt. A súlyosan sérült fiút f. hó 10-én beszállították a kórházba.

Egészségügyi kimutatás. Az április hó 1-től április 30-áig terjedő időszakban előfordult fertőző betegség Gömörvármegyében: *vörheny*: Polonka 14 (megh. 12), Kövi 2, Ratkóleha 1 (megh. 1), Ajnácskő 9 (megh. 2), Alsó-Balog 8 (megh. 1), Balogfalva 4 (megh. 2), Bátka 2 (megh. 1), Dobfenek 1, Dúsa 4 (megh. 1), Felső-Balog 7 (megh. 3), Feled 1 (megh. 1), Gesztete 11 (megh. 1), Péterfalva 9 (megh. 5), Radnót 1, Rimaszécs 1, Várgede 2 (megh. 2), Fűrész 11, Klenőcz 1, Kraszkó 1 (megh. 1), Likér-gyártelep 1, Tamásfalva 3, Alsófalva 15 (megh. 1), Imola 1, Deresk 3 (megh. 1), Málé 2 (megh. 1), Rimaszombat 23 (megh. 2); *kanyaró*: Bugyikfalva 1, Rimaszécs 1, Sajópüspöki 3, Hruszó 24, Klenőcz 55, Kokova 6, Sztrizs 1, Pelsőcz 3 (megh. 1), Alsó-Szuha 33, Felső-Szuha 21, Hét 4, Imola 1, Kánó 7, Kecő 5, Királyi 1, Lekenye 16, Málé 1, Putnok 17, Ragály 6, Runya 17, Sajó-Lenke 2, Tornallya 1, Trizs 5 (megh. 1), Zádorfalva 1, Zubogy 102 (megh. 6); *hökhurut*: Balogfalva 2, Péterfalva 2; *ronesoló toroklob*: Rozsnyó 1, Putnok 1 (megh. 1); *hasi hagymáz*: Rozsnyó 2; *b. himlő*: Gezsefalva 3, Pelsőcz 6, Alsó-Szuha 2.

Értesítés.

Tekintettel arra, hogy a nagyrözei m. kir. állami elemi iskola épületén a kor kívánalmainak teljesen megfelelő s a modern paedagógiai igényeket kielégítő nagyobb szabású átalakítás fog történni, a melyeknek megvalósítására az építő vállalkozó a pályázatban kikötött határidő értelmében rövid terminussal rendelkezik, a tantestület a tanév betejzését a szokottnál jóval előbbre véleményezi, s ezen okból az ez évi záróvizsgák a következő idő és sorrendben meg fognak tartatni:

Május 23-án (szombaton) d. u. 2—4-ig az ismétlő leányiskola vizsgája.

Május 24-én (vasárnap) d. e. 11—12-ig az iparos tanoncziskola vizsgája.

Május 25-én (hétfőn) d. e. 8—12-ig az összes ág. hitv. és ev. ref. növendékek hittani vizsgái.

Május 25-én (hétfőn) d. u. 2—3-ig az összes róm. kath. és 3—4-ig az összes izrael. növendékek hittani vizsgái.

Május 26-án (kedden) d. e. 8—10-ig az I. osztály közismereti tárgyak vizsgája.

Május 26-án (kedden) d. u. 2—4-ig a II. osztály közismereti tárgyak vizsgája.

Május 27-én (szerdán) d. e. 8—10-ig a III. és IV. osztály közismereti tárgyak vizsgái.

Május 27-én (szerdán) d. u. 2—5-ig az V. és VI. osztály közismereti tárgyak vizsgái.

Május 28-án (csütörtökön) majális.

A záróvizsgálatok ugy a hittanokból, mint a közismereti tárgyakból az állami el. isk. tantermeiben fognak megtartatni, melyekre a mélyen tisztelt szülők és az érdeklődő közönséget van szerencsém ezennel tisztelettel meghívni.

Nagyröcze, 1903. május hó 12-én.

Lechnitzky István, áll. el. isk. igazgató.

Olvasókörök és a gazdasági mozgalom. Az olvasókörök a hasznos szórakozás lehetővé tételére és az ismeretek terjesztésére céljából alakultak. — Míg a falusi olvasókörök tagjai leginkább gazdák, földmivelők és kisiparosok, elsősorban a köz- és mezőgazdasági ismeretek terjesztését kellene felkarolni, mert ezzel előmozdíthatják az okszerű gazdálkodást s mindazt, ami a tagok gazdasági és anyagi előmenetelét fokozza. Eddig annyiból állott az olvasókörök ismeretterjesztő foglalkozása, hogy járattak néhány napilapot s szerettek olyan könyvtárakat, melyek a tagok igényeit és foglalkozását tekintve, jól összeállítva nincsenek s így a gazdasági ismeretek terjesztése körül sem teljesíthettek hasznos szolgálásokat. Már pedig ott, ahol a tagok nagy része földmiveléssel foglalkozik, ott az olvasókör feladata első sorban a köz- és mezőgazdasági vagyis azon ismeretek terjesztése, melyek a tagok életviszonyaival és foglalkozásával szoros kapcsolatban állanak. A melyik olvasókör figyelmét erre ki nem terjeszti, nem áll feladatának magaslatán, mert elmulasztja a legfontosabbat: az anyagi gyarapodás emeltyűinek gondozását. A gazdák és földmivelőkből álló olvasókörnek, ha jó vezetés alatt áll, részt kellene venni minden gazdasági mozgalomban, minden országos gazdasági gyűlésben, minden gazdasági kongresszusban, hogy a mozgalmak vezetőit megismeresse az illető község bajaival s óhajtásaival s hogy az olvasókör kiküldöttjei is megismerkedjenek a napirenden lévő s az ország gazdasági közvéleményét foglalkoztató fontos gazdasági kérdésekkel. A Magyar Gazdaszövetség — Darányi Ignác földművelési miniszter nagylelkű áldozatkészsége folytán — ellátja e célból az olvasókörököt ingyen népkönyvtárakkal, tanulságos füzetekkel, lapokkal és folyóiratokkal. A melyik olvasókör tehát a gazdasági ismeretek terjesztését is felkarolja karolni, forduljon a Magyar Gazdaszövetség titkári hivatalához (Budapest, VIII., Baross-utca 10.) A mely olvasókörök május hó közepéig összeköttetésbe lépnek a Magyar Gazdaszövetséggel, azok már a Gazdaszövetségnek június hó 4-én megtartandó közgyűlésén is részt vehetnek s Budapestre kedvezményes vasuti jeggyel utazhatnak. Jelenkezni lehet május hó 20-ig a Magyar Gazdaszövetség titkári hivatalánál.

Anyakönyvi kimutatás. A rimaszombati áll. anyakönyvi hivatalnál április hó 1-én a következő születések, házasságok és halálozások jelentettek be: Született összesen 12 gyermek, ebből fiú 7, leány 5. — Házasságot kötöttek: Barta János és Demeter Erzsébet vegyes vallásúak, Klein Jakab és Nagy Gizella egyvallásúak. — Elhaltak: *Bogdán Gizella 2 hónapos, *Kaloecai Julianna 17 éves, *özv. Botos Józsefné 38 éves, Palider János 52 éves, *Demjén András 68 éves, *ifj. Váradi Rozália 1 éves, özv. Podhradszky Lajosné 65 éves, özv. Paizs Lajosné 78 éves, *özv. Kisgézi Mihályné 75 éves, Adam Markusz 70 éves, Dodak József 3 hetes, Csutor Aladár 46 éves, *ifj. Bary Sándor 6 éves, *Imricze Pál 67 éves, *ifj. Moravcsik József 30 éves, özv. Bolhai Ferenczné 75 éves, Komáromy Ilonka 4 éves, *Struzsits József 67 éves, Grill Nándor 46 éves, Oláh Sándor 4 éves, Vaskó Dezső 11 hónapos, *özv. Chleposzky Jánosné 54 éves, *Adamkovics Eduárd 10 hónapos, Mihál Gyula 2 éves, *Buzsik Mihály 41 éves, Czinke László 5 éves, Szedlák János 3 hónapos, *Botkó János ifj. 9 éves. — A *-gal jelölték a közokozásban haltak el.

Reif Emil

első gömörmezei fényképészeti műterme
Rimaszombaton,
Losonczy-utca 13. szám, (Stelkovich-féle ház.)
Alapítotott: 1896. évben.

Készít mindennemű fénykép felvételt **feltétlenül tartós és finom kivitelben** mérsékelt áron. — Legjobb kivitelű valódi **platin-képek**; kívánatra színezve is. — Finom kidolgozású **gyermek-felvételek és jelmez-képek**. — **Táj- és állat-felvételek, reproduciók**. — Vidéki felvételek áremelés nélkül.
Felvételek a legborultabb időben is sikerrel eszközöltetnek.

Fürdőmegnyitás.

Alólírott tisztelettel értesitem Putnok város és vidékének n. é. közönségét, miszerint gróf Serényi Béla ur ő méltóságától a

putnoki fürdőt

megvettem és azt vendéglői helyiséggel együtt a mai kor kívánalmainak megfelelőleg berendezve, **folyó évi május hó 3-án** megnyitottam, illetve a forgalomnak átadtam.

Megemlíteni bátorkodom, hogy a n. é. közönség szórakoztatására szép park, tekepálya, zenekar stb., a fürdőni óhajtok részére pedig meleg és hideg kádfürdő, bármikor rendelkezésére áll.

A fürdőkádakat az eddigieknél sokkal nagyobbakkal váltottam fel.

Egyszersmint bator vagyok ajánlani vendéglői helyiséget, hol a nap barmey szakában kifogástalan meleg és hideg ételeket, tiszta, valódi italokat kaphat a szórakozni és étkezni óhajtó közönség.

Boraim méltóságos gróf Serényi Béla ur természetéből valók.

Magamat a n. é. közönség becses jóakaratu pártfogásába ajánlva, vagyok

Putnokon, 1903. évi április hó 30.

kiváló tisztelettel

TÓTH PÁL

vendéglős, fürdőtulajdonos.

3-3

Pénztárosné.

Keresztény kereskedésbe pénztárosi állásra kerestetik egy jól számoló, magyarul, tótl és németül tudó, — feltétlenül megbízható — középkori intelligens nő.

Kereskedelmi iskolát végzett előnyben részesül.

Ajánlatok **Stech Kálmán** czimére Rimaszombat kéretnek. 2-3

Tavaszi értesítés.

Van szerencsém Rimaszombat város (s vidéke n. é. közönségét tisztelettel értesíteni, hogy mit az előző években, úgy az idén is nagy választékban kaphatók a városi kertészetben mindenféle **díszvirág** és **főzelekfélék**. Ugymint: igen szép példányok **rózsákban**, magas- és alacsony törzsűek; két éves **japán futó-rózsák** (krimzónrambler) két méteres futásokkal lúgások és falak befuttatásához. — **Canafajok** és más mindenféle gumós virágok. Remek szép **begóniák** (teljes és szimpla), **tuba-rózsák**, **galádiumok**, **pálmák**, **fikuszok** — melyek mind a legszebb szobadíszítésképezik. — Ajánlom továbbá **díszkeverék angol violáimat** külön és kevert színekben **árvácska-ujdonságokat** és **klattai malmazon-szegfűket**, — nemkülönben az általánosan kedvelt **kaktusz-dáliáimat** — harmincz fajban — május végére már meghajtvá. Ezeket kívül még számtalan itt fel nem sorolt **virágok**, **dísznövények** és **virág-plánták** kaphatók nálam nagy választékban a legjutányosabb árak mellett.

Továbbá kapható még nálam naponta friss állapotban — mintegy 130 ablak alatti termés — **saláta**, **ugorka**, **tök**, **uj karfiol**, **kalerábé** stb. stb.

Ajánlkozom mindenféle kert alakítása és felügyeletére. Sirhelyek díszítése és gondozását elvállalom. Mindenféle alkalmi élő **virág-csokrok** és **koszorúk** izléses előállítására a legjutányosabb árban vállalkozom. Rózsák és korai plántákra előjegyzéseket elfogadok.

Vidéki megrendelések — utánvét mellett — postafordultával eszközöltetnek.

A nagyérdemű közönség szives pártfogását kérve, vagyok kiváló tisztelettel: 3-3

CSINTALAN JÁNOS,

városi mű- és keresk. kertész Rimaszombaton,

Eladó vizi-malmok.

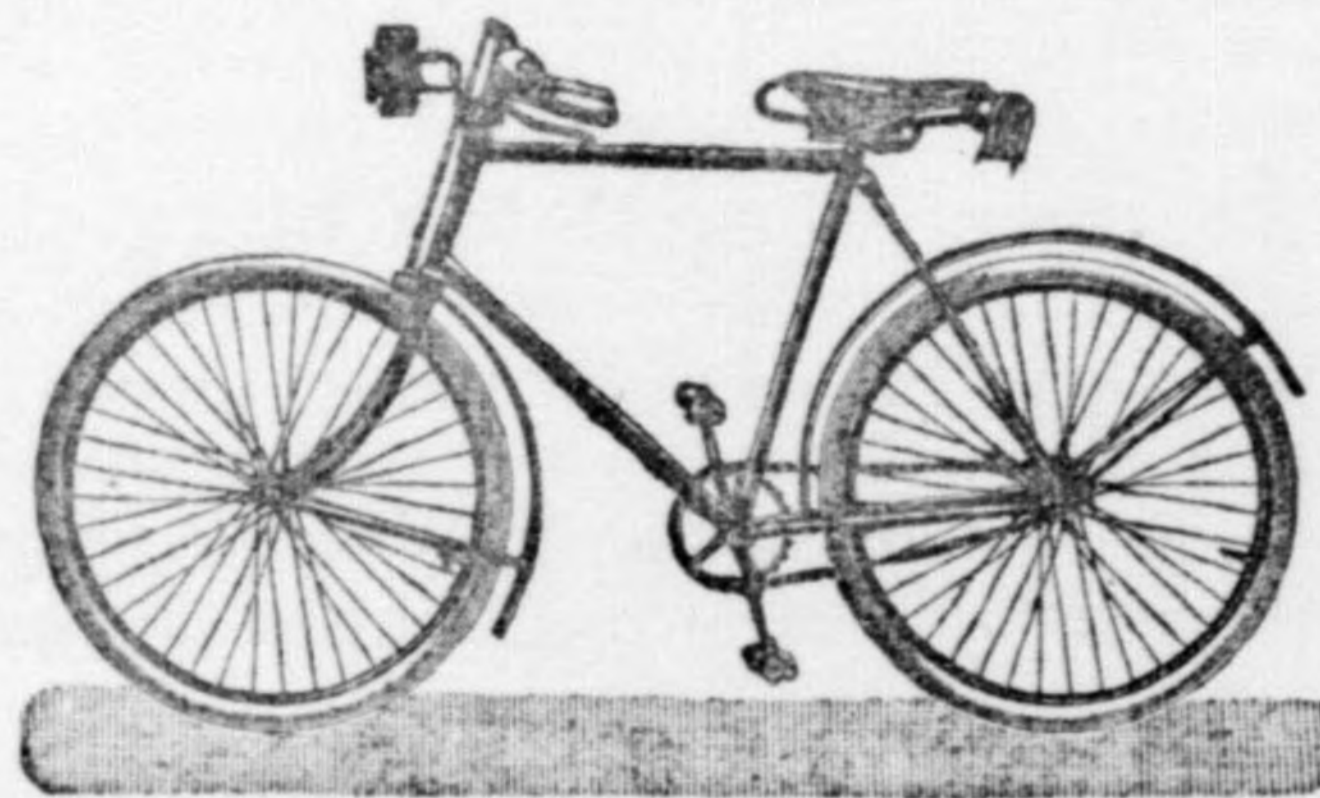
A kokovai ág. hitv. ev. egyház két három-három kőre berendezett vizi-malmát **szabad kézből** eladni akarja.

A venni szándékozó az egyház felügyelőjénél **Kuchta András** urnál **Kokován** jelentkezzenek, a hol a feltételeket is megtudhatják 1-3

Kerékpár

vásárlásnál.

Sokan sárba dobják pénzüket, mert hitvány rossz árut kapnak, aki ettől megakarja magát kimélni, forduljon bizalommal hozzám, mert raktáron csakis az általánosan elismert és legjobban kedvelt **világ-**

hirű „**PUCH**” gráci kerékpárokat tartom, melyek a legerősebbek, legszebbek, legkönnyebbek és bámulatos olcsó ártan adom, a legkönnyebb részletfizetésre is.

Egy amerikai új rendszerű kerékpár, első rendű **Reithofer-féle gummikkal** teljesen felszerelve 125 forinttól 200 forintig 2 évi jótállás mellett.

Szabadfutó és hátsófék szerkezettel 20 forinttal drágább.

Mindazon női- és fehérenemű **varrónók**, **czipészek**, **kalaposok**,

szabók, **jó férjek** és **jó családapák**, kik

nem akarják, hogy varrógépeik javításáért folytonosan fizessenek, vásárol-

janak nálam raktáromon levő mindennemű varró-

gépet, a legolcsóbb árban

adom részletfizetésre is és ezenkívül minden egyes

gépért **10 évi** kezességet vállalok.

3-3

3-3

3-3

3-3

3-3

3-3

3-3

3-3

3-3

3-3

3-3

3-3

3-3

3-3

3-3

3-3

3-3

3-3

3-3

3-3

3-3

3-3

3-3

3-3

3-3

3-3

3-3

3-3

3-3

3-3

3-3

3-3

3-3

3-3

3-3

3-3

3-3

3-3

3-3

3-3

3-3

3-3

3-3

3-3

3-3

3-3

3-3

3-3

Fürdőmegnyitás.

Van szerencsém értesíteni a mélyen tisztelt közönséget, hogy a vezetésem alatt álló

várgedei szénsav és vastartalmu gőzgyógyfürdőt

folyó évi május hó 17-én, — **táncmulatsággal egybekötve** — **megnyitom**. Mint eddig, úgy ezután is legfőbb törekvésem oda fog irányulni, hogy vendégeim teljes megelégedését vívjam ki. Jó magyar keresztény konyha, jóhírű keresztény vendéglős által való vezetéséről és kitünő borokról gondoskodtam.

Ugy a fürdőépületek, mint az egész fürdőtelep renoválva lett, a lakoszobák ujjonnan butorozva, festve és szárazzá vannak téve, hogy a legkényesebb igényeket is kielégíthetik — Gőz- és kádfürdőknél a tisztaságra kiváló gondot fordítok.

Igyekeztem és az előnyös vasuti összeköttetés, valamint a fürdőben feltalálható gyógyulás és kényelem, reménylenem engedik, hogy a n. é. közönség kegyes leend becses pártfogásába részesíteni, melynek kiérdemlése és megtartása legfőbb törekvésem leend. — Szoba-árak: 1 koronától 3 koronáig naponként; hosszabb időtartamra tetemesen olcsóbb. — Fürdő-árak: Gőzfürdő személyenként 1 korona. Kádfürdő I. osztály 1 korona, II. osztály 60 fillér személyenként.

Étkezés: reggeli, ebéd, vacsora 2 koronától feljebb naponként.

A gőzfürdő használati ideje: Vasárnap, hétfőn, kedden délelőtt férfiak, délután nők; szerdán, csütörtökön, pénteken, szombaton délelőtt nők, délután férfiak.

A kádfürdő mindennap reggel 6 órától este 8 óráig használható. — Naponként kitünő térszene.

A n. é. közönség becses pártfogását kérve, vagyok kiváló tisztelettel:

a várgedei szénsav és vastartalmu gőzgyógyfürdő igazgatósága:
KLEIN.

© Mascagni Record-Compagnie. ©

A legujabb mintájú beszélő gépek.

Teljesen zajtalanul működnek.

Mint a kontinens legjobb gépei a legnagyobb elismerésben részesülnek.

Művész felvételek: **Budapest, Bécs, Milánó** és a párisi színházak tagjaitól.

Kapható részletfizetésre is.

Gömörmezei főelárusító:

RÁBELY MIKLÓS,

könyv- és papirkereskedése Rimaszombat, Deák Ferencz-u. 8.